

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

סגן אורי (אוריאל) ארליך ז"ל

בן יהודה ורבקה

נולד בנס ציונה

בתאריך ט' באלול תרפ"ז, 6/9/1927

שרת בחיל השריון

נפל בעת מילוי תפקידו בשירותו

י"א בסיוון תש"ח, 18/6/1948

נקבר בהר הרצל

אזור: א חלקה: 2 שורה: 19 קבר: 3

בן 21 בנופלו

קורות חיים

בן רבקה ויהודה, נולד ביום ט' באלול תרפ"ז (6.9.1927) בנס-ציונה. תחילה למד בבית-החינוך בתל-אביב ואחר-כך בבית-החינוך העממי בפתח תקווה ובבית-הספר המחוזי. היה חבר בתנועת "השומר הצעיר", חבר ה"הגנה" בפתח תקווה והשתתף בפעולות שונות בסביבה (כפר סירקין וכו'). משסיים את חוק לימודיו בבית-הספר המחוזי התגייס ושירת שנה כנוטר בבאר-טוביה. כתום השנה התעתד להשתלם באוניברסיטה העברית בירושלים במדעי הטבע (כימיה וביולוגיה) שמשכו את לבו מילדותו, אך לאחר שהחליט לבסוף להתמסר להוראה נכנס בראשית שנת תש"ח לבית-המדרש למורים בגבעת השלושה, שם קיבל עליו תפקיד מדריך באימונים של כיתה בסמינר.

בפרוץ מלחמת-העצמאות רצה להפסיק את לימודיו ולהתגייס, אולם חזקה עליו הוראת המוסדות המוסמכים להמשיך בלימודים עד חג הפסח. יומיים לאחר סיום הלימודים, עוד לפני קבלת צו-ההתייצבות, התגייס לפלמ"ח ויצא מיד לחזית ירושלים. תחילה שירת ביחידת חבלנים

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

שליד המטה והשתתף בפעולות שונות בסביבות ירושלים כמפקד כיתה
וסגן מפקד פלוגה. ניהל כמה פעולות בשכונת שיח' ג'ראח ובאחת מהן,
ביום 21.5.1948, נפצע קשה בריאתו. לאחר שני ניתוחים בבית-חולים
בירושלים מת ביום י"א בסיוון תש"ח (18.6.1948) ונקבר בסנהדריה
בירושלים.

ביום י"ח באב תשי"א (20.9.1951) הועבר למנוחת-עולמים בבית-הקברות
הצבאי בהר- הרצל בירושלים.

במלאת שנה למותו הופיעה חוברת לזכרו בהוצאת המשפחה.

שני יסודות בנפש האדם*

ובאמצעות סלוא ואחאב תילחם. כל אלה אנשי-התוך, אנשי-הבנים, שדה-קרב הם בו נלחמים: החיה והאלוהים, אליהו ואיזבל, צור וירושלים. היקום סלוא דם אביו? הילך מיכיהו אחרי אליהו? היקום אחאב דם נביאי-הבעל השחוטים?

ואליהו משיב מלחמה שערה. אף הוא אינו בטוח בנצחונו על החיה שבו, על האיזבל שבו. כל עוד שוכנת איזבל, סמל החושניות, בהיכל העשתורת, עליו ללחום בה, עליו לנצחה. והוא הולך להיכל העשתורת והוא עומד בנסיון — והוא מנצח.

ניצח יסוד אליהו את יסוד איזבל, ניצח האלוהי את החיה וכתוצאה מכך עוד נצחון לאליהו. אלישע, נאמן המלכה, נעשה תלמידו; אלישע, עבד התאווה, נעשה עבד האלוהים.

אליהו ניצח, גבר על איזבל, אולם מי הוא אליהו זה? מי הוא האדם אשר גבר על תאוותיו והיה לנביא, אשר הראה לאיזבל — לשפחת התאווה — את אפסותה, את דלותה? האומנם "בלום נחירים" הוא ש-דמו קהה? לְבָשְׁמִי אֶתְבָּה וְלִחְמִי כֶּךְ מֶלֶךְ? האומנם טיפוס חיות הוא, חסר יצרים ותאוות הבורח מן החיים של האלוהים? האומנם עם מחנה החלשים יימנה? האומנם יפיל איש כזה את חתיתו על רוח צור? הוא המסכן — את שלטון התאווה? לא! חזק הוא הנביא, איש היצרים העזים הוא, ועל כולם עז בו יצר אחר: יצר הפדות והגאולה, יצר ההידבקות באלוהים:

כָּל יְמִיךְ

רק חנם הסבת אחרנית

את יצריך שֶׁכֶּפֶן על מורשתו...

כך אומר אליהו אל אלישע, והלא קול-הנבואה אף הוא יצר, אף הוא קול-דם, הגובר על קילות אחרים. ולכן הוא מנצח בפנים, בנפש הנביא פנימה, ומנצח בחוץ — את הזולת!

האדם הוא מזיגה של שני יסודות שונים: יסוד האלוהים ויסוד החיה. מאז ומתמיד נקלעת האנושות בין שני קטבים אלה, מאז ומתמיד מתנגשים בנפש האדם שני הכוחות, נלחמים שני הצדדים: האלוהים והחיה. ההיסטוריה של האנושות בכלל וחיי האדם בפרט היא מלחמה מתמדת בין השמים והארץ, בין הרוחני והגשמי. יש ויגבר באדם היסוד האחד ויש אשר יגבר השני ואז הופכת המלחמה הפנימית למלחמה חיצונית. מלחמה בין שני מחנות-אדם; מלחמת האדם האלוהי — היינו, האדם בו ניצח היסוד הרוחני, — באדם-החיה, זה אשר בו ניצח היסוד החיוני, הגשמי.

בדרמה "צור וירושלים" מתגלמת מלחמה זו במאבק בין "צור" ו"ירושלים", בין איזבל, נציגת צור — נציגת היסוד החייתי — ובין אליהו, נציג ירושלים — נציג היסוד הרוחני. באליהו גבר היסוד האלוהי; את כל חושיו ויצריו הקריב לו, לנסתר, ואילו באיזבל גבר היסוד החייתי-הגשמי; את כוחותיה הרוחניים הקריבה לעשתורת הנגלית. אולם לא זה אף לא זו בטוחים בנצחון הפנימי. מדי פעם בפעם תתלקח הגחלת הלוחשת של יסוד-האלוהים באיזבל ויסוד-החיה שבאליהו ילחש לנצח. ולכן מלחמה לה לאיזבל ביסוד האלוהי שבה באמצעות אליהו. כל עוד קיים אליהו בטהרו, אין בטחון בנצחון צור — ואיזבל נלחמת. היא נלחמת בו באמצעות מיכיהו:

לְכַדְתִּיךְ

כְּשֶׁבִי מִמְּחֻנָּה אוֹיְבִי-עוֹ... הִייתְ

לִי בֶן עַם זָר, שְׁאֵשׁ אֵל-צָר מְעִינָךְ

הַתְנַהֲרָה בִּי, שְׁזַמְרַת אוֹיְבִי-פָּרָא

בְּדָמָךְ עֲלֶזָה לְאַסֵּר נַפְתּוּלִים

עִם אֱלֹהֵי הַנּוֹבְכִים תִּירוֹשִׁי,

וּבְחֶסֶד עֲנִבִי פְלֹאוֹת דְּמֵי יָפְרוּ...

* עם קריאה ב"צור וירושלים" למתניהו שוהם.

א

מוצא ("ארוזה"), 20.4.8

לש, שלום!

ובכן אני ממלא את בקשתך וכותב לך על חיותי: מקץ 24 שעות, לאחר שצורפתי למחלקת-החבלנים, הספקתי כבר לטעום טעמו של קרב-אש הגון. הגדוד שלנו קיבל הוראה לצאת לירושלים כדי להחליף גדוד אחר שחנה עד כה בסביבות ירושלים. קסטל, הדרך להדסה, שייך-ג'ראח וכו' — הסתם המקומות שעלינו "לדאוג" להם.

לפי חשבונות המפקדה וכן לפי העתונות הדרך לירושלים בידנו היא, ולפי זה נהגנו בנסיעה, אך כשהגענו ל"דיר איוב" ול"באב-אל" ואד" פתחו עלינו באש קטלנית. הייתי בקרב כארבע שעות. היה זה משהו מאד בלתי-נעים ובחפץ לב הייתי מוותר עליו. הערבים "הרביצו" ברובים וב"שפאנדאו" וגרמו לנו אבידות רבות. בשעה שאני כותב לך את המכתב, בשעה 18.00 בערב, נמצאות עוד בקרב כשתי פלוגות ואין עדיין סיכום של ההרוגים והפצועים; אבל לפי אומדנה זהירה מגיע המספר ל-10 הרוגים וכ-30 פצועים.

כשיצאתי הנה פחדתי קצת (הרי ראיתי). אמרו, שאחרי הקרב הראשון ארגיש את עצמי יותר טוב, אבל אין זה נכון. ביחוד איני מרוצה מה"ג'יב" שלי: חבלה. אני נמצא במחלקה אחת עם ד' והוא מרגיש את עצמו כדג במים.

מה נשמע אצלכם? כתבתי מכתב להורי לפי הכתובת של "סידני עלי". מכתב שני אינני רוצה עדיין לכתוב, כי אפשר' לגלות את מקומי לפי החותמת. אם תוכלי תגשי אלי הביתה ותודיעי שראית אותי, או שבאיזו דרך אחרת ביקשתי למסור שבינתים (את זה אל תגיד) שלום לי.

פה נתנו לגדוד שלנו פרסום רב לפני בואו ואמרו שאנחנו "נגמור" עם שייך-ג'ראח, ושאר מאורות-המרצחים. אני אינני מרוצה מהפרסום הזה, כאשר תהיה לי כתובת קבועה אודיע לך.

ב

ירושלים, 28.4.48

לש, שלום!

אני מנצל את ההזדמנות כדי לכתוב לך, כי החל מהיום קיים קשר אורי מפה לתל-אביב. זה עתה חזרנו משיך-ג'ראח, שאותה כבשנו והחזקנו במשך 20 שעות. פינינו אותה רק לאחר שהצבא פתח עלינו באש-תותחים והבטיח לנו, שבאם יפונה המקום הוא ערב לתחבורה חפשית להר-הצופים. היה זה קרב קשה מאד ורבים מבני

מחלקתי נפגעו. אני בעצמי יצאתי בנס זו הפעם השנייה. קשה לי להאמין, שככה זה יימשך עוד הרבה זמן. את פעולת כיבוש שייך-ג'ראח ניהל ד' ואני עזרתי על-ידו.

מה נשמע אצלכם? מה נשמע בסמינר?

אני שם במעטפה מכתב להורי. שלחיהו בדואר. הודיעי לי מיד מה סידרת בקשר למכתבים מהבית אלי.

בידידות,

ג

לאבא, אמא, רותי ומנחם היקרים, שלום!

את המכתב הזה אני כותב לכם ממעלה-החמישה. אני נמצא עתה בבית-ההבראה, שבו בילית אתה, אבא, את ימיה-החופשה שלך, ואם כי למטרות אחרות לגמרי — הרי שאני בכל-זאת, דרך אגב, מבריא.

הנוף פה הוא "אדיר" ואני לפעמים שוכח, שבכלל ישנה מלחמה. השתדלתי עד כה להעלים מכם את מקום הימצאי, אבל, כפי הנראה, שכל שקר מוכרח להתגלות, ואני מוכרח עתה לגלות לכם את האמת: מיד עם התגייסותי נשלחתי לירושלים ועוד בהיותי בבית — כשיספרתי לכם על "סידני עלי" — ידעתי בדיוק לאן אני נוסע. בודאי רוגזים אתם עלי כהוגן על שקפצתי לאש, אבל צריכים אתם להבין אותי: הפסקתי את הלימודים כדי להילחם ואם להילחם הרי להילחם ממש! פגשתי כאן הרבה חברים והם כולם במצברוח טוב ו"מבסוטים".

שלכם,

ד

בית-החולים "ביקור חולים", ירושלים, 26.5.48

לאבא, אמא, רותי ומנחם היקרים, שלום!

כפי הנראה, שהמלחמה נסתיימה בשבילי. אני שוכב עתה פצוע בבית-החולים "ביקור חולים" בירושלים ומחכה שיעבירוני לתל-אביב, כאשר רק תיפתח הדרך. מצבי די טוב הוא הולך ומשתפר, אבל אני חלש מאד. נפצעתי בחזה בשעת התקפה על גבעה אחת בסביבות שייך-ג'ראח. בזמן הנסיגה קיבלתי כדור.

מה נשמע אצלכם? מה נשמע בבית? איך עברו עליכם המאורעות האחרונים? כתבו מהר ובהקדם. הייתי כותב יותר, אבל הכתיבה מיגעת אותי מאד.

שלכם,